

Baltikums Bank AS
2014. gada pārskats
par kapitāla pietiekamības
novērtēšanas procesu

SATURS

1. Bankas vispārējais raksturojums, būtiskie darbības veidi, kopsavilkums par pašreizējo un plānoto finanšu stāvokli, kopsavilkums par bankas stratēģisko plānošanu.....	3
2. Bankas būtiskie riski un to pārvaldīšanas kārtība.....	4
3. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas process.....	8
4. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa rezultātu kopsavilkums.....	11

1. Bankas vispārējais raksturojums, būtiskie darbības veidi, kopsavilkums par pašreizējo un plānoto finanšu stāvokli, kopsavilkums par bankas stratēģisko plānošanu

- 1.1. Baltikums Bank AS (turpmāk tekstā – Banka) ir Latvijas Republikā reģistrēta kredītiestāde, kas darbojas, lai nodrošinātu klientu vēlmi pēc dinamiskas, modernas un ekskluzīvas apkalpošanas, piedāvājot tādus uz klientiem orientētus finanšu pakalpojumus, ko nespēj piedāvāt citas bankas. Bankas misija ir nodrošināt tās akcionāru kapitāla pieaugumu atbilstoši Bankas sasniegumiem, kā arī nodrošināt tādu tās darbinieku motivācijas sistēmu, kas atbilstoši viņu nopelniem ļautu realizēt un piedāvāt perspektīvus un modernus finanšu pakalpojumus.
- 1.2. Bankas tālākās darbības mērķis ir iekļūt vadošo Eiropas Savienības privāto banku skaitā, sniedzot mūsdienīgus un pieprasītus bankas pakalpojumus un risinājumus tās klientu darbības attīstībai, kā arī klientu labklājības saglabāšanai un palielināšanai.
- 1.3. Bankas klientu mērķauditorija ir atbilstoša tās attīstības pamatvirzieniem:
 - 1.3.1. turīgas fiziskas personas, kā arī vidējas un lielas juridiskas personas, kam nepieciešams plašs kapitāla un aktīvu pārvaldīšanas pakalpojumu klāsts;
 - 1.3.2. starptautiskās tirdzniecības un pakalpojumu uzņēmumi un komersanti;
 - 1.3.3. finanšu organizācijas un institucionālie investori, kam ir nepieciešami profesionāli norēķinu pakalpojumi un finanšu tirgus darījumi.
- 1.4. Banka piedāvā visplašākā veida bankas produktus un pakalpojumus, kas ir paredzēti tās klientu mērķauditorijai. Prioritārās darbības jomas tiek noteiktas tās, kas atbilst Bankas pašreizējam darbības modelim un kompetencei un ļauj darboties augstas konkurences apstākļos, ievērojot piesardzīgu risku pārvaldīšanas politiku.
- 1.5. Bankas prioritārie darbības pamatvirzieni ilgtermiņā ir šādi:
 - 1.5.1. konsultācijas;
 - 1.5.2. bankas pakalpojumi;
 - 1.5.3. investīcijas.
- 1.6. Bankas pakalpojumi masu sektorā (retail) nav Bankas darbības pamatvirziens.
- 1.7. Atbilstoši Bankas darbības pamatvirzieniem, Banka neierobežo savu darbību konkrētas valsts vai reģiona ietvaros, bet darbojas starptautiskajos tirgos. Bankas darbības ģeogrāfiskās intereses ietver šādus reģionus:
 - 1.7.1. privātpersonas (fiziskas personas un privātā kapitāla uzņēmumi) no Eiropas Ekonomikas Zonas (EEZ) valstīm un no Neatkarīgo Valstu Sadraudzības (NVS) valstīm;
 - 1.7.2. korporatīvās struktūras, kas reģistrētas dažādās pasaules valstīs, bet kuru faktiskie īpašnieki ir privātpersonas (fiziskas personas un privātā kapitāla uzņēmumi) no EEZ valstīm un no NVS valstīm vai, kuras veic saimniecisko darbību šajās valstīs.
- 1.8. Pietiekama kapitāla līmeņa uzturēšana un bankas risku pārvaldīšanas stratēģija:
 - 1.8.1. būtisks aspekts, kam Banka pievērš lielu uzmanību, ir rūpīga un pārdomāta risku pārvaldīšana. Bankas stratēģija paredz gan finanšu, gan nefinanšu risku uzņemšanos;
 - 1.8.2. Bankas vadības prioritārais uzdevums ir klientu un akcionāru līdzekļu saglabāšana un palielināšana, kā arī Bankas augstās reputācijas saglabāšana. Banka orientējas uz peļņas gūšanu, uzņemoties saprātīgu komercrisku;
 - 1.8.3. vispārējā pieeja risku pārvaldīšanas jomā paredz tikai to risku uzņemšanos, kas Bankai ir skaidri un kurus Banka var efektīvi pārvaldīt. Banka uzņemas procentu, valūtu, valstu un tirgus risku mērenu līmeni. Apzinoties augstu resursu bāzes iespējamo svārstīgumu, Banka pretī nodrošina pietiekami lielu likvīdo aktīvu summu, kas nodrošina mērenu likviditātes riska līmeni. Kredītriska jomā Banka apzināti orientējas tikai uz tiem ieguldījumiem, kuru risku tā izprot, tādējādi pieļaujot vairākas koncentrācijas noteiktos ieguldījumos: ieguldījumi prioritārās kredītēšanas jomās, kā arī ieguldījumi Austrumeiropas emitentu vērtspapīros ar fiksētu ienesīgumu. Banka nopietnu uzmanību pievērš reputācijas un operacionālajam riskam un sev par pieņemamu uzskata tikai šo risku minimālo līmeni;
 - 1.8.4. savā darbībā Banka izmanto risku plašas pārvaldīšanas kontroles mehānismu, pēc iespējas izmantojot mūsdienīgas informācijas tehnoloģijas;
 - 1.8.5. plānojot savu darbību un risku pārvaldīšanu, Banka ņem vērā, analizē, novērtē un dokumentē iespējamus Bankas attīstības scenārijus atkarībā no dažādu ārējo apstākļu attīstības scenārijiem, kā arī ievērojot valstu, kurās Banka plānot veikt vai veic savu darbību, dažādu makroekonomisko rādītāju scenāriju attīstību, kas ietekmē Bankas darbību, iespējamās nozaru attīstības tendences, iespējamus grozījumus likumos, noteikumos un standartos, konkurentu darbību un citus faktorus, kas būtiski ietekmē Bankas mērķu sasniegšanu;

- 1.8.6. ņemot vērā to, ka Bankai ir noteikta papildu kapitāla prasība/individuālā kapitāla prasība saistībā ar to, ka Bankas darbība ir lielā mērā saistīta ar klientu-nerezidentu apkalpošanu, kā arī to, ka papildu kapitāla prasība ir būtiska salīdzinoši ar Capital Requirements Regulation (CRR, ES Regula 575/2013) noteikto 8% kapitāla prasību, Banka uztur tādu kapitāla pietiekamības līmeni, lai varētu nodrošināt individuālās kapitāla prasības ievērošanu arī tādu scenāriju iestāšanās gadījumā, kuros Banka var ciest ievērojamus zaudējumus;
- 1.8.7. Bankas kapitāla pietiekamības mērķi ir noteikti Bankas stratēģijā. Lai nodrošinātu stratēģijā minēto kapitāla vēlamu līmeni, Banka nodrošina kapitāla pietiekamības plānošanu uz 4 gadiem, sagatavojot savu finanšu budžetu un plānojot savus finanšu rādītājus. Banka nosaka kvantitatīvos mērķa rādītājus arī katram riskam.
- 1.9. Plānotais finanšu stāvoklis:
 - 1.9.1. Banka mērķtiecīgi palielinās savus pamatrādītājus, īpašu uzmanību pievēršot to kopējai sabalansētībai;
 - 1.9.2. Banka plānot palikt vidēja izmēra Latvijas kredītiestāde, kas ļaus nodrošināt tādus finanšu pakalpojumus, lai kvalitātes ziņā atrastos starp Latvijas banku sistēmas labākajiem, kā arī tiekotos iekļūt Austrumeiropas labāko banku vidū;
 - 1.9.3. ņemot vērā izvēlēto stratēģiju, Bankai ir šādi galvenie ienākumu avoti:
 - 1.9.3.1. komisijas nauda un maksa par norēķinu apkalpošanu;
 - 1.9.3.2. procentu ienākumi no kredītiem;
 - 1.9.3.3. komisijas ienākumi no darījumiem ar finanšu instrumentiem;
 - 1.9.3.4. ienākumi no darbības finanšu tirgū, lielākoties, procentu ienākumi no investīcijām vērtspapīros ar fiksētiem ieņēmumiem;
 - 1.9.3.5. ienākumi no finanšu organizāciju un institucionālo investoru apkalpošanas;
 - 1.9.3.6. ienākumi no klientu komisijām par kredītešanas pakalpojumiem un maksājumu kartēm;
 - 1.9.3.7. ienākumi no valūtu konvertēšanas;
 - 1.9.4. galvenie mērķi tuvākajiem 1-4 gadiem ir:
 - 1.9.4.1. palielināt Bankas bruto ieņēmumu apmēru;
 - 1.9.4.2. saglabāt akcionāru kapitāla ienesīgumu vismaz 15%-20% robežās, veicinot maksimāli efektīvu darbību, taču peļņas gūšanas pamatā viennozīmīgi noteikt konservatīvismu, piesardzību un risku ierobežošanu;
 - 1.9.4.3. palielināt Bankas pašu kapitālu, tai skaitā, uz subordinētā kapitāla rēķina;
 - 1.9.4.4. uzsākt regulāru dividenžu izmaksu apjomā, kas nepārsniedz 50% no iepriekšējā gada tīrās peļņas;
 - 1.9.5. optimizēt bilancē esošo uzņēmumu struktūru, atbrīvojoties no peļņu nenesošām struktūrām, koncentrējoties uz izvēlētajiem darbības virzieniem:
 - 1.9.5.1. aktīvi paplašināt Bankas resursu bāzi, finansējuma avotu skaitu un kopējo finansējuma apmēru. Pēc iespējas palielināt Bankas pasīvu termiņu struktūru un samazināt resursu cenu;
 - 1.9.5.2. panākt, lai ne mazāk par 2/3 no Bankas kopējiem ienākumiem veidotu bezprocentu ienākumi un ienākumi no pašu nespekulatīvajiem ieguldījumiem.

2. Bankas būtiskie riski un to pārvaldīšanas kārtība

- 2.1. Banka identificē savai darbībai būtiskos riskus reizi gadā, kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa ietvaros pirms kapitāla pietiekamības novērtēšanu gada beigās:
 - 2.1.1. riskus identificē Bankas Investīciju komiteja (IK), izmantojot ekspertu metodi, nepieciešamības gadījumā piesaistot citus ekspertus;
 - 2.1.2. identificējot riskus, tiek ņemti vērā gan riski, ko Banka ir uzņēmusies, t.sk. riski, kas ir saistīti ar Bankas faktiskajiem darījumiem, piedāvātajiem produktiem un pakalpojumiem, darbības reģioniem utt., gan riski, kas ir saistīti ar Bankas plānoto darbību, t.sk. jauniem produktiem un pakalpojumiem, darbības reģioniem, darbības paplašināšanu, izmaiņām tiesību aktos, utml.;
 - 2.1.3. par kritēriju riska būtiskuma noteikšanai Banka izmanto iespējamo zaudējumu apmēru riska iestāšanās gadījumā. Banka uzskata, ka jebkuri iespējamie zaudējumi, kas pārsniedz 500 000 (piecšimt tūkstoši) EUR, ir būtiski un nozīmē būtisku risku;
 - 2.1.4. par riskiem, kas var būt būtiski savai darbībai, Banka atzīst:
 - 2.1.4.1. kredītrisku (t.sk. koncentrācijas risku);
 - 2.1.4.2. tirgus riskus (parāda vērtspapīru cenas risku, procentu likmju risku ne-tirdzniecības portfeli, valūtas risku);
 - 2.1.4.3. likviditātes risku;
 - 2.1.4.4. operacionālo risku;
 - 2.1.4.5. reputācijas, stratēģijas un biznesa riskus;
 - 2.1.5. identificējot riskus kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas ietvaros 31.12.2014., kā būtiski saistībā ar Bankas faktisko darbību un plānoto darbību 2015. gadā tika identificēti šādi riski:
 - 2.1.5.1. kredītrisks saistībā ar aizdevumiem uzņēmumiem, t.sk. koncentrācijas un valsts riski;
 - 2.1.5.2. kredītrisks saistībā ar naudas līdzekļu atlikumiem korespondentkontos, starpbanku aizdevumiem un starpbanku norēķiniem, t.sk. koncentrācijas un valsts riski;

- 2.1.5.3. kredītrisks saistībā ar Bankas ieguldījumiem parāda vērtspapīros un aizdevumiem pret parāda vērtspapīru nodrošinājumu, t.sk. koncentrācijas un valsts riski;
 - 2.1.5.4. cenu/tirgus risks saistībā ar Bankas ieguldījumiem parāda vērtspapīros;
 - 2.1.5.5. operacionālais risks;
 - 2.1.5.6. stratēģijas, biznesa, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas (NILL), un reputācijas riski;
 - 2.1.5.7. regulējošo prasību izmaiņu risks.
- 2.2. Vispārējās nostādnes attiecībā uz risku pārvaldīšanas kārtību:
- 2.2.1. Bankas pamatnostādnes attiecībā uz uzņemtajiem riskiem, risku pieļaujamo līmeni un to pārvaldīšanas kārtību ir noteiktas risku pārvaldīšanas politikās (Kredītriska pārvaldīšanas politikā, Likviditātes pārvaldīšanas politikā, Nefinanšu risku pārvaldīšanas politikā u.c.). Risku pārvaldīšanas politikas tiek aktualizētas ne retāk kā reizi gadā, un tās apstiprina Bankas Valde un Padome. Bankas Valde nodrošina, ka Padome regulāri tiek informēta par ar risku pārvaldīšanu saistīto politiku izpildi Bankā;
 - 2.2.2. būtiskos lēmumus saistībā ar risku uzņemšanu un pārvaldīšanu Bankā pieņem komitejas - Kredītu komiteja, Investīciju komiteja, Nefinanšu risku pārvaldīšanas komiteja un Klientu darbības atbilstības kontroles komiteja;
 - 2.2.3. risku pārvaldīšanu ikdienā Bankā nodrošina no biznesa (finanšu pakalpojumu sniegšanas un klientu apkalpošanas) neatkarīgas struktūrvienības. Savukārt šo struktūrvienību darbības efektivitātes neatkarīga novērtējuma nodrošināšanai Bankā ir izveidots iekšējais revīzijas dienests;
 - 2.2.4. Bankas darbinieku darbības ir noteiktas Bankas iekšējās procedūrās, kas tiek regulāri pārskatītas, un tās apstiprina Biznesa procesu komiteja;
 - 2.2.5. darbības nodrošināšanas un risku pārvaldīšanas vajadzībām Bankā ir izveidota iekšbankas pārskatu sistēma, kas tiek pastāvīgi uzlabota, un Bankas risku pārvaldīšanas politikās un procedūrās ir noteikta šo pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas kārtība;
 - 2.2.6. uzņemto risku mazināšanai Banka izmanto dažādus pasākumus un metodes, kas ir minēti šī pārskata 2.3.–2.7. punktā, Banka neizmanto atvasinātos instrumentus (derivatives) savu risku mazināšanai. Veicot starpbanku valūtas pirkšanas-pārdošanas darījumus un citus darījumus, kredītriska mazināšanai Banka nebūtiskā apjomā izmanto prasību-saistību savstarpējo ieskaitu (netting);
 - 2.2.7. kapitāla pietiekamības prasību nodrošināšanai Bankā ir ieviests kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas process (aprakstīts šī pārskata 3. nodaļā).
- 2.3. Kredītrisks:
- 2.3.1. kredītrisks ir Bankas iespējamie zaudējumi (vai peļņas samazināšanās), Bankas klientam, darījumu partnerim vai parāda vērtspapīru, kas ir Bankas īpašumā, emitentam pilnībā vai daļēji neizpildot savas saistības pret Banku, kā arī iespējamie zaudējumi (peļņas samazināšanās), samazinoties Bankas īpašumā esošo parāda un citu vērtspapīru cenai vai pasliktinoties vērtspapīru emitenta kredītspējai. Bankai kredītrisku veido izsniegtie kredīti, prasības pret darījumu partneriem, ieguldījumi parāda vērtspapīros un citos finanšu instrumentos, kuru cena vai vērtība ir atkarīga no kādas juridiskas personas kredītspējas, kā arī jebkuras citas prasības;
 - 2.3.2. kredītriska pārvaldīšana notiek saskaņā ar Bankas Padomes apstiprināto Kredītriska pārvaldīšanas politiku;
 - 2.3.3. lēmumus par kredītu, kredītlīniju un overdraftu (aizdevumu) un garantiju piešķiršanu klientiem, kas Bankai rada kredītrisku, Bankā pieņem Kredītu komiteja saskaņā ar nolikumu par tās darbību un Kredītpolitiku; lēmumu par kredīta piešķiršanu virs noteiktas summas papildus apstiprina Bankas Valde. Mazākas summas atbilstoši Kredītpolitikā noteiktajai kārtībai var tikt piešķirtas citādākā kārtībā;
 - 2.3.4. Bankas pamatnostādnes attiecībā uz kredīšanas mērķa tirgiem un produktiem, noteikumiem kredītu piešķiršanai, tirdzniecības finansēšanas operāciju finansēšanas nosacījumiem, kredītu dokumentāciju un kredītu izskatīšanas kārtību un kredītu piešķiršanas kārtību ir noteiktas Bankas Kredītpolitikā;
 - 2.3.5. ar kredītiem saistītā kredītriska pārvaldīšana ietver potenciālo aizņēmēju kredītspējas novērtēšanu, ko veic Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde saskaņā ar Aizņēmēju kredītspējas un Bankas iespējamo zaudējumu novērtēšanas metodiku, kā arī Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde regulāri veic aizņēmēju finanšu stāvokļa analīzi pēc kredītu piešķiršanas, kas ļauj Bankai savlaicīgi reaģēt uz aizņēmēju finansiālā stāvokļa pasliktināšanos;
 - 2.3.6. lai samazinātu uzņemto kredītrisku, Banka pieprasa no aizņēmējiem nodrošinājumu. Nodrošinājums tiek novērtēts, ievērojot Bankas Kredītpolitikā noteiktās prasības – tiek novērtēta nodrošinājuma tirgus vērtība, atsavināšanas iespējas, ķīlas devēja īpašumtiesības, pakļaušanās nolietojumam un novecošanai, ekspluatācijas ilgums, apdrošināšanas iespēja un nodrošinājuma likviditāte. Par nodrošinājumu Banka, galvenokārt, pieņem naudas līdzekļus, maksāspējīgu personu galvojumus un garantijas, likvidus vērtspapīrus, nekustamo īpašumu, pamatlīdzekļus, preces, prasījuma tiesības, un nodrošinājums tiek novērtēts 70%-90% apmērā no aktīva bilances vērtības vai ārēja vērtētāja noteiktas novērtējuma vērtības. Apdrošināšanas sabiedrību kredītspēju, kurās tiek apdrošināts nodrošinājuma priekšmets, kredītspējas novērtēšanu veic Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde saskaņā ar Apdrošināšanas sabiedrību kredītspējas novērtēšanas metodiku;
 - 2.3.7. kredītrisks, ko Bankai rada Finanšu tirgus pārvaldes darījumi – starpbanku noguldījumi, prasības saistībā ar valūtas pirkšanas - pārdošanas darījumiem, aizdevumi pret vērtspapīru nodrošinājumu, dažādu emitentu obligāciju iegāde un citi darījumi, kā arī naudas līdzekļu turēšana korespondentkontos citās bankās, Bankā tiek ierobežots un kontrolēts ar limitu palīdzību, kurus nosaka IK saskaņā ar nolikumu par tās darbību;

- 2.3.8. limiti tiek noteikti Bankas maksimālajai prasību summai pret katru darījumu partneri vai obligāciju emitentu, ar kuru vai ar kura obligācijām tiek veikti darījumi. Aizdevumu summas attiecību pret vērtspapīru tirgus vērtību Repo aizdevumiem pret vērtspapīru nodrošinājumu Investīciju komiteja nosaka atkarībā no vērtspapīru emitentu kredīspējas novērtējuma, un (Repo aizdevumiem pret parāda vērtspapīru nodrošinājumu, kas veido lielāko daļu no Bankas Repo aizdevumiem) aizdevumu summa saskaņā ar Repo aizdevumu standarta nosacījumiem sastāda 70%-50% no vērtspapīru tirgus vērtības. Limitu sistēmas struktūra ir aprakstīta Bankas limitu sistēmas aprakstā, ko apstiprina IK;
- 2.3.9. IK, nosakot limitus, ir jānodrošina, lai tās rīcībā esošā informācija par (potenciālā) darījumu partnera vai obligāciju emitenta kredīspēju būtu pietiekama lēmuma pieņemšanai. Potenciālo darījumu partneru – banku kredīspēja tiek novērtēta saskaņā ar Kredītiestāžu kredīspējas novērtēšanas metodiku. Obligāciju emitentu kredīspēja, ja tie ir uzņēmumi, tiek novērtēta saskaņā ar Aizņēmēju kredīspējas un Bankas iespējamo zaudējumu novērtēšanas metodiku, izmantojot pieejamo informāciju. Pēc limitu piešķiršanas darījumu partneriem un obligāciju emitentiem Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde regulāri veic to kredīspējas monitoringu;
- 2.3.10. kredītriska kontrolei paredzēto limitu kontrole notiek saskaņā ar Bankas ikdienas limitu ievērošanas kontroles procedūru, kurā tajā skaitā ir noteikta Bankas darbinieku rīcība limitu pārkāpumu gadījumā un gadījumā, ja Bankas darījumu partneris savlaicīgi neizpilda savas saistības;
- 2.3.11. Papildus augstākminētajam, Banka veic uzņemtā kredītriska pārvaldīšanu portfeļu līmenī, veicot šādus pasākumus:
 - 2.3.11.1. nosaka limitus kopējai piešķirto aizdevumu klientiem (neskaitot aizdevumus pret vērtspapīru nodrošinājumu) summai, izveidotajiem vērtspapīru (un aizdevumu pret vērtspapīru nodrošinājumu) portfeļiem ar dažādiem riska profiliem, starpbanku noguldījumiem uz dažādiem termiņiem, ieguldījumu parāda vērtspapīros (un aizdevumu pret parāda vērtspapīru nodrošinājumu) kopējām summām dažādos griezumos, "valsts riska" limitus saskaņā ar Bankas Valsts riska pārvaldīšanas politiku;
 - 2.3.11.2. kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas procesa ietvaros veic sava uzņemtā kredītriska novērtēšanu;
 - 2.3.11.3. veic savu bilances plānošanu.
- 2.4. Parāda vērtspapīru tirgus/cenas risks:
 - 2.4.1. parāda vērtspapīru cenas risks ir Bankas iespējamie zaudējumi, kas var rasties tirdzniecības portfeli iekļauto parāda vērtspapīru tirgus cenas samazināšanās rezultātā tirgus faktoru izmaiņu dēļ;
 - 2.4.2. Banka pārvalda savu parāda vērtspapīru cenas risku, nosakot limitu tirdzniecības portfeļa kopējam apjomam, kā arī pārsvarā iegādājoties parāda vērtspapīrus ar samērā īsiem atmaksas termiņiem, kas ir mazāk pakļauti cenas riskam. Banka apzinās, ka tirgus/cenas risks parāda vērtspapīriem ir ierobežots, jo, neskatoties uz iespējamām parāda vērtspapīru cenu un vērtības svārstībām tirgus faktoru dēļ, kas var būt būtiskas, ja emitents savlaicīgi izpilda savas saistības un veic vērtspapīra dzēšanu, Banka atgūst sava ieguldījuma pamatsummu un saņem procentus.
- 2.5. Operacionālais risks:
 - 2.5.1. operacionālais risks ir nekontrolējama notikumu rezultātā tiešo vai netiešo zaudējumu iespējamība, kas var rasties biznesa organizācijas trūkumā, neadekvātā kontrolē, nepareizu lēmumu pieņemšanā, sistēmas kļūdās, kas attiecināms uz cilvēcisko faktoru, tehnoloģijām, īpašumu, iekšējām sistēmām, iekšējām un ārējām apstākļu ietekmēm, tiesību normu regulējumu un atsevišķiem risku projektiem;
 - 2.5.2. Bankas Nefinanšu risku pārvaldīšanas komiteja regulāri novērtē operacionālā riska, kas identificēts visiem tās būtiskajiem produktiem, darbības veidiem, procesiem un sistēmām, iestāšanās varbūtību un ietekmi uz tās darbību saskaņā ar Operacionālā riska vadības pārvaldes izstrādātajiem un Valdes apstiprinātajiem iekšējiem normatīvajiem aktiem. Risku novērtēšanā tiek izmantota pašnovērtēšanas metode (operational risk self-assessment);
 - 2.5.3. lai nodrošinātu Bankas spēju darboties nepārtraukti un mazinātu zaudējumus ārkārtēju apstākļu gadījumā, Banka izstrādā tās darbības nepārtrauktības nodrošināšanas plānu, kura ietvaros identificē tās darbībai būtiskus procesus un resursus, kas darbības traucējumu gadījumā ir nekavējoties jāatjauno, un nosaka tehniskos un darba organizācijas pasākumus un veidus, kādos Bankas darbībai būtiski procesi un resursi tiks atjaunoti.
- 2.6. Stratēģijas, biznesa, NILL un reputācijas riski:
 - 2.6.1. Banka ir definējusi savu stratēģiju, nosakot savu misiju, galvenos darbības virzienus/produktus, mērķa tirgus un klientus, izveidojusi plānošanas sistēmu, kuras ietvaros analizē dažādus iespējamus attīstības scenārijus atkarībā no dažādiem ārējo apstākļu attīstības scenārijiem, un plānu izpildes kontroles sistēmu. Banka arī veic klientu saimnieciskās vai personiskās darbības atbilstības pārbaudi, ņemot vērā Bankas izstrādāto klientu politiku, un novērtē saimnieciskās vai personiskās darbības ietekmi uz Bankas reputācijas risku, identificē un novērtē esošo vai iespējamo darbības atbilstības risku noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā;

- 2.6.2. tomēr, ņemot vērā to, ka lielāko daļu no Bankas piesaistītajiem noguldījumiem veido nerezidentu noguldījumi, kā arī lielāko daļu no Bankas ieņēmumiem veido komisijas naudas ieņēmumi no nerezidentu apkalpošanas (maksājumiem), Banka ir pakļauta attiecīgajiem stratēģijas/biznesa riskam, NILL riskam un reputācijas riskam. Šie riski lielā mērā ir savstarpēji saistīti, un tiem var būt kopēja izpausme;
 - 2.6.3. sliktākais scenārijs Bankai, kas var piepildīties minēto risku iestāšanās gadījumā, ir (1) būtisks klientu noguldījumu kritums un (2) būtisks komisijas naudas ieņēmumu kritums. Šāds scenārijs var iestāties, piemēram, saistībā ar Krievijai noteiktajām ekonomiskajām sankcijām, Krievijas valsts/Centrālās Bankas realizētās politikas attiecībā uz kapitāla plūsmu izmaiņu rezultātā vai gadījumā, ja Bankas lielākie darījumu partneri – korespondentbankas būtiski ierobežotu savu sadarbību ar Banku, kā arī reputācijas risks var izpausties ne tikai saistībā ar NILL risku, bet arī citu nelabvēlīgu notikumu iestāšanās rezultātā;
 - 2.6.4. iespējama klientu noguldījumu kritums, kāds var rasties stratēģijas/biznesa, NILL un reputācijas risku izpausmes gadījumā, tiek iekļauts likviditātes riska stresa testēšanā;
 - 2.6.5. ar NILL risku saistītos jautājumus Bankā pārvalda Klientu darbības atbilstības kontroles komiteja.
- 2.7. Likviditātes risks:
- 2.7.1. likviditātes risks ir Bankas iespējamie zaudējumi (vai peļņas samazināšanās) no aktīvu realizācijas vai resursu piesaistīšanas par Bankai neizdevīgu cenu (likmi), lai Banka varētu izpildīt savas saistības pret kreditoriem. Likviditātes risku Bankai rada termiņu griezumā nesabalansēta Bankas prasību un saistību struktūra;
 - 2.7.2. tā kā Bankas darbība saistīta ar klientu-nerezidentu apkalpošanu, Finanšu kapitāla un tirgus komisija (FKTK) ir noteikusi Bankai individuālo prasību Bankas likviditātes rādītājam – 60%;
 - 2.7.3. Bankas likviditātes riska pārvaldīšanas kārtība ir noteikta Likviditātes pārvaldīšanas politikā un sastāv no vairākiem elementiem: likviditātes riska rādītāju sistēmas, bilances plānošanas, stresa testēšanas, limitiem ieguldījumiem ierobežotas likviditātes aktīvos;
 - 2.7.4. likviditātes riska rādītāju mērķis ir objektīvi atspoguļot Bankas likviditātes riska līmeni un operatīvi norādīt uz likviditātes riska pieaugumu. Bankas Likviditātes riska pārvaldīšanas politikā ir paredzētas noteiktas darbības Bankas likviditātes situācijas uzlabošanai, ja likviditātes riska rādītāji sasniedz noteiktus līmeņus;
 - 2.7.5. likviditātes riska stresa testēšana:
 - 2.7.5.1. likviditātes riska stresa testēšanas rezultātā tiek aprēķināts Bankas likvido aktīvu pārpalikums (vai deficīts), un stresa testēšanā tiek izmantoti gan mazāk nelabvēlīgi, bet vairāk iespējami, gan arī nelabvēlīgi/īpaši nelabvēlīgi, bet pietiekami mazticami scenāriji. Mazāk nelabvēlīgi, bet vairāk iespējami scenāriji tiek izmantoti, lai pārbaudītu, vai Bankas likvido aktīvu apjoms attiecīgo stresa scenāriju iestāšanās gadījumā būs pietiekams, lai Bankas likviditātes rādītājs būtu vismaz 60%. Nelabvēlīgi/īpaši nelabvēlīgi, bet pietiekami mazticami scenāriji tiek izmantoti, lai pārbaudītu, vai Bankas likvido aktīvu apjoms attiecīgo stresa scenāriju iestāšanās gadījumā būs pietiekams Bankas darbības nodrošināšanai – klientu maksājumu veikšanai. Banka pieņem, ka tās darbības nodrošināšanai – klientu maksājumu veikšanai nepieciešamais likvido aktīvu apjoms ir vismaz 30% no īstermiņa saistībām (30% likviditātes rādītājs);
 - 2.7.5.2. likviditātes riska stresa testēšanas rezultātu, galvenokārt, nosaka izdarītie pieņēmumi par klientu noguldījumu iespējamo aizplūšanu. Tiek pieņemts, ka Banka var pieredzēt ievērojami būtiskāku klientu noguldījumu aizplūšanu, nekā savā salīdzinoši īsajā darbības vēsturē tā ir pieredzējusi;
 - 2.7.5.3. ja stresa testēšanas rezultāti parāda, ka likviditātes stresa scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai var izveidoties likvido aktīvu deficīts, un var būt nepieciešams piesaistīt papildu (ārējo) finansējumu, lai Banka varētu nodrošināt savu darbību un normatīvo likviditātes rādītāju ievērošanu, tad papildu ārējā finansējuma piesaistīšanas iespējas nepieciešamajā apjomā un izdevumi, kas var būt saistīti ar šādu ārkārtas līdzekļu piesaistīšanu (likviditātes riska zaudējumus), tiek novērtēti „Rīcības plānā likviditātes krīzes situācijās”;
 - 2.7.5.4. likviditātes riska stresa testēšanas rezultāti 31.12.2014. parādīja, ka Banka spētu nodrošināt savu darbību un normatīvo likviditātes rādītāju ievērošanu pat ļoti nelabvēlīgu likviditātes stresa scenāriju iestāšanās gadījumā, nepiesaistot papildu ārējo finansējumu, līdz ar ko Bankas iespējamie zaudējumi no likviditātes riska tika novērtēti kā vienādi ar nulli;
 - 2.7.5.5. stresa testēšanas rezultāti kalpo par pamatu limitu ieguldījumiem ierobežotas likviditātes aktīvos noteikšanai – ieguldījumiem mazlikvidos aktīvos tiek noteikti tādi limiti, lai to izmantošanas gadījumā un likviditātes stresa scenāriju iestāšanās gadījumā Banka joprojām spētu nodrošināt savu darbību un normatīvo likviditātes rādītāju ievērošanu.

3. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas process

- 3.1. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa mērķis ir visu Bankas uzņemto risku novērtēšana un to seguma ar kapitālu novērtēšana un nodrošināšana.
- 3.2. Bankas kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas kārtība ir noteikta Bankas Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politikā.
- 3.3. Kapitāla pietiekamības iekšējā novērtēšana notiek reizi ceturksnī mēneša laikā pēc kalendārā ceturkšņa beigām.
- 3.4. Bankas kapitālu kā „pietiekamu” vai „nepietiekamu” novērtē Bankas Investīciju komiteja (IK). Visus paredzētos aprēķinus veic Finanšu analīzes un finanšu risku pārvaldīšanas pārvalde Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politikā un tās pielikumos noteiktajā kārtībā, izmantojot IK noteiktos pieņēmumus, kur tas ir paredzēts.
- 3.5. Saskaņā ar FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvajiem noteikumiem” Banka nosaka:
 - 3.5.1. risku segšanai nepieciešamā kapitāla (kapitāla prasību) apmēru;
 - 3.5.2. kapitāla rezervi;
 - 3.5.3. kopējā nepieciešamā kapitāla apmēru (kas attiecas uz risku segšanai nepieciešamā kapitāla un kapitāla rezerves summu);
 - 3.5.4. bankas rīcībā esošā kapitāla apmēru.
- 3.6. Banka izmanto FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvajos noteikumos” noteiktās vienkāršotās metodes kredītriska, koncentrācijas riska, parāda vērtspapīru cenas riska, valūtas riska un operacionālā riska kapitāla prasību noteikšanai. Savukārt likviditātes riska, procentu likmju riska ne-tirdzniecības portfeli, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riska, reputācijas riska, stratēģijas un biznesa riska un „citu” risku kapitāla prasību noteikšanai Banka izmanto savu pieeju/metodes:
 - 3.6.1. kā kredītriska (kas attiecas uz Bankas prasībām pret kredītiestādēm un citiem darījumu partneriem, aizdevumiem klientiem, ieguldījumiem parāda vērtspapīros un ieguldījumiem citos aktīvos) kapitāla prasības tiek izmantotas visas kapitāla prasības, kas saskaņā ar ES Regulu 575/2013 attiecas uz kredītrisku, kā arī saskaņā ar FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvajos noteikumos” noteiktajām metodēm tiek aprēķināts koncentrācijas risks – papildu kredītrisks, kas attiecas uz aizdevumiem klientiem un ieguldījumiem obligācijās. Papildus kapitāla prasībām, kas tiek noteiktas ar minētajām vienkāršotajām metodēm, Banka arī veic ar aizdevumiem klientiem (t.sk. ar pārņemtajiem kredītiem) saistītā kredītriska stresa testēšanu, ar ieguldījumiem parāda vērtspapīros saistītā kredītriska stresa testēšanu un ar prasībām pret citām kredītiestādēm un darījumu partneriem saistītā kredītriska novērtēšanu, un, ja ar stresa testēšanu vai novērtēšanu noteiktie iespējamie zaudējumi pārsniedz saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktās kapitāla prasības, iekļauj starpību starp ar stresa testēšanu vai novērtēšanu noteiktajiem iespējamajiem zaudējumiem un saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktajām kapitāla prasībām kapitāla rezerves summā:
 - 3.6.1.1. ar aizdevumiem klientiem (neskaitot aizdevumus pret vērtspapīru nodrošinājumu) saistītā kredītriska stresa testēšanai galvenos pieņēmumus nosaka IK;
 - 3.6.1.2. ar Bankas ieguldījumiem parāda vērtspapīros un aizdevumiem pret parāda vērtspapīru nodrošinājumu saistītā kredītriska stresa testēšana tika veikta saskaņā ar Vērtspapīru kredītriska stresa testēšanas metodiku;
 - 3.6.1.3. iespējamo zaudējumu aprēķins balstās uz pieņēmumu, ka emitentu saistību neizpildes varbūtību raksturo un ļauj prognozēt reitingu kompānijas Moody's vēsturiskie dati par emitentu saistību neizpildi (defoltiem), kas ir pieejami dalījumā pa (defoltējušo) emitentu kredītspējas reitingiem. Iespējamie zaudējumi (1 gada periodam) tiek aprēķināti, pieņemot, ka ieguldījumu vērtspapīros un aizdevumu pret vērtspapīru nodrošinājumu portfeļu apjoms un apjoma sadalījums pa emitentiem ar noteiktu kredītspējas reitingu nākamajā 12 mēnešu periodā saglabāsies nemainīgs – dzēsto vērtspapīru vietā tiks iegādāti citi vērtspapīri ar tādu pašu reitingu kā dzēstajiem vērtspapīriem. Līdz ar to iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti neatkarīgi no vērtspapīru atlikušā termiņa līdz dzēšanai, bet tiek ņemta vērā vērtspapīru emitentu kredītspēja;
 - 3.6.1.4. aprēķinot iespējamus zaudējumus, tiek ņemta vērā sagaidāmā ieguldījumu (daļējas) atgūšanas iespēja emitenta saistību neizpildes gadījumā (atgūšanas koeficients – Recovery Rate);
 - 3.6.1.5. lai aprēķinātu iespējamus zaudējumus, tiek veikti 1000 mēģinājumi/simulācijas, un katrā no šiem mēģinājumiem katrs emitents var nosacīti defoltēt vai arī nedefoltēt atkarībā no savas defolta varbūtības. Zaudējumi no ieguldījumiem katra emitenta vērtspapīros defolta gadījumā tiek aprēķināti, reizinot bankas ieguldījumu un aizdevumu kopsummu ar (1 minus atgūšanas koeficients), un zaudējumu kopsumma no visu emitentu visiem defoltiem veido Bankas kopējos iespējamus zaudējumus attiecīgajā mēģinājumā/simulācijā. Bankas iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti kā kopējie zaudējumi 40. lielākajā mēģinājumā/simulācijā no 1000 (pēc zaudējumu kopsummas);

- 3.6.1.6. stresa testēšanas negatīvajā scenārijā kā defolta varbūtības nākamajam 12 mēnešu periodam katram reitingam tiek izmantotas defoltējušo emitentu skaita (ar reitingiem) attiecības pret emitentu kopējo skaitu (ar reitingiem), kādas tās bija 2009. gadā – gadā pēc finanšu krīzes, kad defoltējušo emitentu īpatsvars bija viens no augstākajiem pēdējo 31 gadu laikā (no 1983. līdz 2013. gadam);
- 3.6.1.7. ar prasībām pret citām kredītiestādēm un darījumu partneriem saistītā kredītriska novērtēšanu veic Bankas IK, ņemot vērā Bankas prasību koncentrāciju darījumu partneru un valstu griezumos.
- 3.6.2. Kā parāda vērtspapīru cenas riska un valūtas riska kapitāla prasības tiek izmantotas saskaņā ar ES Regulu 575/2013 noteiktās kapitāla prasības. Papildus kapitāla prasībām, kas tiek noteiktas ar minētajām vienkāršotajām metodēm, Banka arī veic šo risku stresa testēšanu, un, ja ar stresa testēšanu noteiktie iespējamie zaudējumi pārsniedz saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktās kapitāla prasības, iekļauj starpību starp ar stresa testēšanu noteiktajiem iespējamajiem zaudējumiem un saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktajām kapitāla prasībām kapitāla rezerves summā:
 - 3.6.2.1. obligāciju tirgus riska stresa testēšana notiek saskaņā ar Parāda vērtspapīru tirgus riska stresa testēšanas metodiku. Stresa testēšanā tiek noteikti iespējamie zaudējumi, kādi Bankai var rasties būtiskas tirgus krīzes iestāšanās un attiecīga tirdzniecības portfeli iekļauto vērtspapīru vērtības krituma gadījumā (“1 mēneša” scenārijs), kā arī gadījumā, ja Bankai pēc 1 gada no stresa testēšanas datuma ir jāveic pilnīga savu vērtspapīru portfeļu likvidēšana (t.sk. investīciju portfeļa likvidēšana), un vērtspapīru cenas attiecīgajā brīdī atrodas vēsturiski zemos līmeņos (“1 gada” scenārijs);
 - 3.6.2.2. lai aprēķinātu Bankas iespējamos zaudējumus no parāda vērtspapīru iespējamā cenu krituma, sākumā tiek noteikti maksimālie stresa apstākļos sagaidāmie obligāciju ienesīgumu līmeņi (atkarībā no kredītspējas reitingiem). Tiek pieņemts, ka iespējamo obligāciju ienesīgumu līmeni tirgus stresa apstākļos raksturo dažādu Krievijas un citu NVS valstu emitentu obligāciju augstākie ienesīgumu līmeņi laika periodā no 2014. gada oktobra līdz 2015. gada februārim;
 - 3.6.2.3. kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas rezultātos tiek iekļauti “1 gada” scenārija rezultāti. Obligācijām, kuru termiņš līdz dzēšanai uz stresa testēšanas datumu pārsniedz 1 gadu, stresa scenārija cena tiek aprēķināta, izmantojot Excel PRICE formulu datumā, kas ir 1 gadu pēc stresa testēšanas datuma, pie stresa scenārija ienesīguma attiecīgam kredītreitingam, bet obligācijām, kam termiņš līdz dzēšanai stresa testēšanas brīdī nepārsniedz 1 gadu, Bankas iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti kā starpība starp obligācijas vērtību pie tirgus cenas un cenas = 100. Iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti starpību starp vērtspapīra pašreizējo bilances cenu un cenu stresa scenārijā (dalītu ar 100), reizinot ar attiecīgā vērtspapīra bilances vērtību. “1 gada” scenārijā tiek ņemti vērā Bankas sagaidāmie ieņēmumi no vērtspapīru kupona;
 - 3.6.2.4. valūtas riska stresa testēšanā tiek aprēķināti Bankas iespējamie zaudējumi no valūtu kursu iespējamajām izmaiņām (1 dienas laikā). 1 dienas pozīcijas turēšanas periods ir izvēlēts, jo pozīciju turēšanas periods faktiski ir īss (Banka pastāvīgi netur pozīciju kādā valūtā), kā arī Bankai ir iespējas aizvērt jebkuru pozīciju īsā laikā. Lai aprēķinātu iespējamos zaudējumus, pozīcijas (absolūtā) vērtība stresa testēšanas datumā (pozīcijām, kuru vērtība > EUR 70 tūkst.) tiek reizināta ar lielāko attiecīgās valūtas vērtības izmaiņu (pret EUR) 1 dienas laikā no 2008. gada sākuma;
- 3.6.3. procentu likmju risks Bankas ne-tirdzniecības portfeli tiek novērtēts Procentu likmju riska pārvaldīšanas politikā noteiktajā kārtībā. Ja IK ir identificējusi/novērtējusi procentu likmju risku kā būtisku, Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde reizi ceturksni kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas ietvaros veic procentu likmju riska stresa testēšanu, kurā tiek aprēķināta iespējamo bāzes procentu likmju (Bankai būtiskajās valūtās) izmaiņu iespējamā ietekme uz Bankas tīrajiem procentu ieņēmumiem (ne-tirdzniecības portfelim), un, ja stresa testēšanas aprēķini parāda, ka Bankas tīrie procentu ieņēmumi procentu likmju izmaiņu rezultātā var kļūt negatīvi, iespējamie zaudējumi tiek uzskatīti par kapitāla prasību šim riskam;
- 3.6.4. ņemot vērā to, ka bāzes procentu likmes USD un EUR valūtās 31.12.2014. bija tuvu nullei (0-0,25%, -0,20%), kas faktiski izslēdza to tālākas samazināšanās iespēju, kā arī to, ja bāzes procentu likmes pieaugtu, tas atstātu pozitīvu iespaidu uz Bankas tīrajiem procentu ieņēmumiem, veicot risku identificēšanu 31.12.2014., Bankas IK identificēja/novērtēja procentu likmju risku Bankas ne-tirdzniecības portfeli kā nebūtisku (vienādu ar nulli);
- 3.6.5. likviditātes riska kapitāla prasība tiek noteikta, balstoties uz likviditātes riska stresa testēšanas rezultātiem. Ja stresa testēšanas rezultāti parāda, ka likviditātes stresa scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai var izveidoties likvido aktīvu deficīts un var būt nepieciešams piesaistīt papildu (ārējo) finansējumu, lai Banka varētu nodrošināt savu darbību un normatīvo likviditātes rādītāju ievērošanu, tad tiek novērtēti izdevumi, kas var būt saistīti ar šādu ārkārtas līdzekļu piesaistīšanu, un šie izdevumi tiek uzskatīti par likviditātes riska kapitāla prasību. Likviditātes riska stresa testēšanas kārtība ir aprakstīta šī pārskata 2.7.5. punktā;
- 3.6.6. operacionālā riska kapitāla prasība tiek noteikta kā lielākā vērtība no operacionālā riska kapitāla prasības, kas tiek noteikta saskaņā ar ES Regulas 575/2013 „pamatrādītāja pieeju”, un Bankas Nefinanšu risku pārvaldīšanas komitejas noteiktās/novērtētās operacionālo risku iespējamo zaudējumu vērtības (1 gada periodam);

- 3.6.7. stratēģijas, biznesa, NILL un reputācijas riski:
- 3.6.7.1. kā ir minēts šī pārskata 2.6. punktā, Banka savā darbībā uzņemas stratēģijas/biznesa, NILL un reputācijas riskus, un uzskata, ka sliktākais scenārijs, kas var piepildīties minēto risku iestāšanās gadījumā, ir (1) būtisks klientu noguldījumu kritums un (2) būtisks komisijas ieņēmumu kritums. Klientu noguldījumu iespējamais kritums tiek iekļauts likviditātes riska stresa testēšanā, savukārt komisijas ieņēmumu samazināšanās risks tiek aprēķināts turpmāk aprakstītajā kārtībā;
- 3.6.7.2. komisijas ieņēmumu samazināšanās risks tiek aprēķināts kā starpība starp Bankas administratīvo izdevumu summu (iepriekšējā ceturksnī, gada izteiksmē) un 50% no Bankas tīro komisiju ieņēmumu un valūtas tirdzniecības ieņēmumu kopsummas iepriekšējo 12 mēnešu periodā: ja Bankas administratīvo izdevumu summa pārsniedz 50% no Bankas tīro komisiju ieņēmumu un valūtas tirdzniecības ieņēmumu kopsummas, attiecīgā pozitīvā starpība tiek uzskatīta par Bankas komisijas ieņēmumu samazināšanās risku, pretējā gadījumā tiek pieņemts, ka komisijas ieņēmumu samazināšanās risks ir vienāds ar nulli;
- 3.6.8. kapitāla prasība pārējo risku segšanai tiek aprēķināta kā 5% no minimālo regulējošo kapitāla prasību kopsummas.
- 3.7. Kapitāla rezerve:
- 3.7.1. Banka definē kapitāla rezervi kā (1) risku segšanai nepieciešamā papildu kapitāla (lai nodrošinātu, ka Bankas kapitāls ir pietiekams iespējamu Bankas darbībai būtisku nelabvēlīgu scenāriju iestāšanās gadījumā, kā arī lai nodrošinātu, ka Bankas kapitāls ir pietiekams visa ekonomiskā cikla laikā) un (2) minimālā kapitāla, kas minēto negatīvo scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai būtu nepieciešams savas darbības turpināšanai – kapitāla pietiekamības rādītāja ievērošanas nodrošināšanai, kopsummu;
- 3.7.2. lai noteiktu risku segšanai nepieciešamo papildu kapitālu (riskiem, kuru kapitāla prasība tiek noteikta ar vienkāršotajām metodēm) tiek veikta stresa testēšana vai novērtēšana, un ar stresa testēšanu vai novērtēšanu noteiktās/aprēķinātās iespējamo zaudējumu summas tiek salīdzinātas ar vienkāršotajām metodēm noteiktajām kapitāla prasību summām. Ja attiecīgajam riskam ar novērtēšanu vai stresa testēšanu noteiktā/aprēķinātā iespējamo zaudējumu summa pārsniedz ar vienkāršoto metodi noteikto kapitāla prasības summu, tiek pieņemts, ka pozitīvā starpība veido riska segšanai nepieciešamo papildus kapitālu, pretējā gadījumā tiek pieņemts, ka papildu kapitāls attiecīgā riska segšanai nav nepieciešams;
- 3.7.3. minimālais kapitāls, kas Bankai būtu nepieciešams savas darbības turpināšanai – kapitāla pietiekamības rādītāja ievērošanas nodrošināšanai būtisku negatīvu scenāriju iestāšanās gadījumā, tiek aprēķināts, reizinot prognozēto riska-svērto aktīvu summu, kāda tā būtu pēc visiem būtiskajiem zaudējumiem no visiem būtiskajiem riskiem, ar Bankai piemēroto minimālo individuālo kapitāla pietiekamības rādītāju.
- 3.8. Bankas rīcībā esošais kapitāls:
- 3.8.1. Bankas rīcībā esošo kapitālu kapitāla pietiekamības novērtēšanas vajadzībām Banka definē kā pašu kapitālu, kas ir aprēķināts saskaņā ar ES Regulu 575/2013, tam pieskaitot līdz 50% no pārskata gada (un iepriekšējo gadu) neauditētās, nesadalītās peļņas, ņemot vērā dividendžu izmaksāšanas politiku/plānus un to, ka nesadalītā peļņa ir pieejama pēkšņu zaudējumu segšanai šādu zaudējumu iestāšanās gadījumā;
- 3.8.2. lēmumu par neauditētās, nesadalītās peļņas iekļaušanu Bankas rīcībā esošajā kapitālā pieņem IK (katru reizi, kad tiek veikta kapitāla pietiekamības iekšējā novērtēšana), izvērtējot vai nesadalītā peļņa būs pieejama iespējamo zaudējumu segšanai.
- 3.9. Pēc kopējā nepieciešamā kapitāla noteikšanas (risku segšanai nepieciešamais kapitāls plus kapitāla rezerve) un Bankas rīcībā esošā kapitāla noteikšanas tiek aprēķināts kapitāla pārpalikums vai iztrūkums FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvo noteikumu” izpratnē kā starpība starp Bankas rīcībā esošo kapitālu un kopējo nepieciešamo kapitālu.
- 3.10. Novērtējot savu kapitālu kā „pietiekamu” vai „nepietiekamu”, Banka ņem vērā arī iespējamās risku samazināšanas/kapitāla palielināšanas pasākumus, kurus Banka nepieciešamības gadījumā varētu salīdzinoši vienkārši un bez būtiskiem papildu izdevumiem īstenot, lai palielinātu sava kapitāla pietiekamības rādītāja līmeni.
- 3.11. Ja aprēķini parāda, ka pēc iespējamajiem zaudējumiem no visiem būtiskajiem riskiem ar iespējamajiem pasākumiem Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs būtu lielāks nekā minimālais individuālais kapitāla pietiekamības rādītājs, Bankas kapitāls var tikt novērtēts kā „pietiekams”. Savukārt, ja aprēķini parāda, ka pēc iespējamajiem zaudējumiem no visiem būtiskajiem riskiem ar iespējamajiem pasākumiem Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs būtu mazāks nekā minimālais individuālais kapitāla pietiekamības rādītājs, Bankas Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politika paredz attiecīgus Bankas Valdes, Padomes un FKTK informēšanas pasākumus un iespējamās darbības, lai nodrošinātu, ka aprēķinātais iespējamais kapitāla pietiekamības rādītājs nav mazāks par minimālo individuālo kapitāla pietiekamības rādītāju.
- 3.12. Papildus kapitāla pietiekamības novērtēšanai Bankas Kapitāla pietiekamības novērtēšanas politika arī nosaka kapitāla/kapitāla pietiekamības plānošanas pasākumus, kas tiek veikti Bankas budžeta plānošanas ietvaros.

4. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa rezultātu kopsavilkums

4.1. Bankas kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas rezultāti lielā mērā balstās uz kapitāla pietiekamības aprēķinu, kas tiek veikts saskaņā ar ES Regulas 575/2013 prasībām:

4.1.1. Bankas kapitāla pietiekamības aprēķins 31.12.2014, (tūkst. EUR, neskaitot 2014. gada nesadalīto peļņu):

Pirmā līmeņa kapitāls	42,246
<i>Pamatkapitāls</i>	39,493
<i>Rezerves kapitāls</i>	24
<i>Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa</i>	6,502
<i>Pārējās rezerves</i>	-2,400
<i>Nemateriālie aktīvi</i>	-737
<i>Pārējie atskaitījumi</i>	-636
Otrā līmeņa kapitāls	11,322
<i>Subordinētais kapitāls</i>	11,322
Pirmā un otrā līmeņa kapitāla korekcija	-1,142
Pašu kapitāls kopā	52,426

	<i>Riska-svērto aktīvu (RSA) izteiksmē</i>	<i>Kapitāla izteiksmē (RSA * 8%)</i>
Kreditrisks (standartizētā pieeja)	243,771	19,502
<i>Iestādes</i>	80,354	6,482
<i>Komerccabiedrības</i>	120,238	9,619
<i>Riska darījumi, kuros netiek pildītas saistības</i>	67	5
<i>Kapitāla vērtspapīru riska darījumi</i>	19,505	1,506
<i>Pārējie aktīvi</i>	23,607	1,889
Tirgus riski	20,274	1,622
<i>Parāda vērtspapīri (tirdzniecības portfelis): vispārējais risks (cenu risks)</i>	5,638	451
<i>Parāda vērtspapīri (tirdzniecības portfelis):specifiskais risks (kreditrisks)</i>	14,302	1,144
<i>Valūtas risks</i>	334	27
Operacionālais risks (pamatrādītāja pieeja)	45,478	3,683
Riski kopā	309,524	24,762
Kapitāla pietiekamības rādītājs	16.94%	

4.1.2. 31.12.2014. Bankas pašu kapitāla attiecība pret riska-nesvērtajiem aktīviem bija 9%, kas ievērojami pārsniedza Bāzeles III rekomendācijās noteikto 3% minimālo līmeni;

- 4.1.3. lielākais īpatsvars Bankas riska-svērtajos aktīvos ir kredīriskam. Nākamajā tabulā ir dots Bankas aktīvu atšifrējums pēc riska darījumu kategorijām (iestādes, komercsabiedrības, utt.) un kredītkvalitātes pakāpēm (riskā svaru), tūkst. EUR 31.12.2014.:

	<i>Riska-nesvērtu aktīvu izteiksmē</i>	<i>Riska-svērtu aktīvu (RSA) izteiksmē (pēc visām korekcijām)</i>
Centrālās bankas un valdības	12,296	0
0% (riskā svārs)	12,296	0
Iestādes	301,919	80,354
20%	259,015	51,803
50%	28,706	14,353
100%	14,198	14,198
Komercsabiedrības	134,090	120,238
100%	116,536	94,154
150%	17,555	26,083
Riska darījumi, kuros netiek pildītas saistības	90	67
100%	81	53
150%	9	14
Kapitāla vērtspapīru riska darījumi	21,005	19,505
100%	21,005	19,505
Pārējie aktīvi	24,614	23,607
0%	710	0
20%	533	107
100%	16,696	15,939
150%	6,675	7,561

- 4.1.4. riska svaru noteikšanai darījumu kategorijām "centrālās bankas un valdības" un "iestādes" galvenokārt tiek izmantoti ārējo kredītu novērtēšanas institūciju (ĀKNI) piešķirtie kredītreitingi saskaņā ar ES Regulas 575/2013 (turpmāk – Regula) prasībām, un Banka katram darījumam riska-svērtās vērtības noteikšanai izmanto "vidējo" reitingu no reitinga kompāniju Standard & Poor's, Moody's un Fitch Ratings piešķirtajiem reitingiem. Darījumu kategorijai "komercsabiedrības" un pārējām darījumu kategorijām (neskaitot "centrālās bankas un valdības" un "iestādes") bāzes/standarta riska svārs ir 100%, un augstāks vai zemāks riska svārs var tikt pielietots saskaņā ar Regulas prasībām atkarībā no Bankas prasību veida, prasību nosacījumu ievērošanas, darījumu nodrošinājuma un citu risku mazināšanas instrumentu izmantošanas un darījumu partnera valstij piešķirtā reitinga. Saskaņā ar Regulas noteikumiem darījumu kategorija "iestādes" attiecas tikai uz ES reģistrētām iestādēm (kredītiestādēm un investīciju uzņēmumiem) un iestādēm, kas ir iekļautas Eiropas Banku Uzraudzības iestādes apstiprinātajā valstu sarakstā, savukārt kredītiestādes un investīciju uzņēmumi, kas nav reģistrēti ES vai iekļautas minētajā sarakstā, tiek iekļautas darījumu kategorijā "komercsabiedrības";
- 4.1.5. kredītriska mazināšanai saistībā ar aizdevumiem klientiem (ietilpst kategorijā "komercsabiedrības") Banka ņem nodrošinājumu (kā minēts šī pārskata 2.3.6. un 2.3.8. punktā), taču šis nodrošinājums netiek ņemts vērā, aprēķinot Bankas kapitāla pietiekamības rādītāju (izņemot naudas līdzekļu nodrošinājumu un garantijas nebūtiskā apmērā).

4.2. Bankas kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas rezultāti 31.12.2014. (pirms iespējamiem kapitāla pietiekamības rādītāju uzlabojošiem pasākumiem):

tūkst. EUR	Kapitāla pietiekamības iekšējā novērtēšana	Minimālo kapitāla prasību aprēķins
Kredītrisks	20,646	
Standartizētā pieeja (SP)	19,502	19,502
<i>Kredītportfelis (komercsabiedrības neskaitot invest. portfeli un vp repo + kavētie darījumi)</i>	5,360	5,359
<i>Komercsabiedrības (investīciju portfelis)</i>	1,625	1,625
<i>Repo aizdevumi pret vērtspapīru nodrošinājumu</i>	588	588
<i>Kredīti (bij. bankas)</i>	2,052	2,052
<i>Korespondējošie konti un starpbanku aizdevumi</i>	5,677	5,677
<i>Parāda vērtspapīri</i>	751	751
<i>Citi posteņi</i>	2,905	2,905
<i>Pārņemtie kredīti</i>	544	544
Parāda vp. pozīcijas riska kap. prasība, specifiskais risks	1,144	1,144
Koncentrācijas risks	1,967	
Kredīti	981	
<i>Individuālais koncentrācijas risks</i>	643	
<i>Nozaru koncentrācijas risks</i>	322	
<i>Nodrošinājuma koncentrācijas risks</i>	0	
<i>Valūtu nesakritības koncentrācijas risks māsasaimniecībām - rezidentēm</i>	16	
Parāda vērtspapīri (t.sk. bankas)	986	
<i>Individuālais koncentrācijas risks</i>	493	
<i>Nozaru koncentrācijas risks</i>	493	
Tirgus riski	478	
Parāda vp. pozīcijas riska kapitāla prasība, vispārējais risks	451	451
Valūtu riska kapitāla prasība	27	27
Procentu likmju risks netirdzniecības portfeli	0	
Operacionālais risks	3,638	3,638
Stratēģijas/biznesa, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas, reputācijas riski	0	
Likviditātes risks	0	
Pārējie riski	1,238	
Kapitāla rezerve	45,751	
Kapitāla rezerve (saistībā ar papildus risku)	7,964	
Kapitāla rezerve/kapitāls (lai nodrošinātu kp rādītāju pēc visiem riskiem)	37,787	
Risku segšanai nepieciešamais kapitāls kopā	73,718	24,762
1. un 2.līmeņa kapitāls	53,568	
Papildu kapitāla elementi: tekošā gada nesadalītā peļņa	3,900	
Papildu kapitāla elementi: pašu kapitāla korekcija	-1,142	
Bankas rīcībā esošā kapitāla apmērs kopā	56,326	
Kapitāla iztrūkums saskaņā ar bankas novērtējumu (pirms kapitāla pietiekamības rādītāju uzlabojošiem pasākumiem)	-17,392	

Bankas kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas rezultāti 31.12.2014. (ar iespējamiem kapitāla pietiekamības rādītāju uzlabojošiem pasākumiem):

milj. EUR	Fakts 31.12.2014	Pirms uzlab. pasākumiem: ņemot vērā kopējo risku segšanai nepieciešamo kapitālu*	Ar VP pārdošanas/ dzēšanas un repo izbeigšanas pasākumu P1**	Ar līdzekļu izvietošanas koresp. kontā LB un valstu obligācijās pasākumu P2 papildus P1	Ar EUR 5 milj. subordinētā kapitāla pie- saistīšanas pasākumu P3 papildus P1 un P2
Koresp.konti & starpbankas (20%)	51.1	48.5	64.7	41.3	42.3
Starpbankas (50-100%)	52.0	52.0	52.0	-	-
Obligācijas (50-150%)	48.8	42.3	5.5	5.5	5.5
Repo un bsb (100%)	7.4	7.4	0.4	0.4	0.4
Kredīti u.tml. (100%)	56.3	46.0	46.0	46.0	46.0
PL u.c. ilgterm. & Citi (100%)	47.3	41.2	41.2	41.2	41.2
Ārpusbil.: neizm.linijas u.tml.	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4
Riska-svērtie aktīvi	268.3	242.8	215.2	139.8	140.8
Parāda un kap. VP vispārējā riska kapitāla prasība	0.3	0.3	0.0	0.0	0.0
Valūtas riska kapitāla prasība	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Operacionālā riska kapitāla prasība	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6
KOPĀ riska-svērto aktīvu izteiksmē	318.4	292.9	261.7	186.3	187.3
Pašu kapitāls (ar II pilāra korekciju)	52.4	20.4	20.4	20.4	25.4
Vienkāršotais KP rādītājs	16.47%	6.96%	7.79%	10.94%	13.56%
KAPITĀLA PĀRPALIKUMS PĒC IESPĒJAMIEM PASĀKUMIEM					EUR 1.2
* - ņemot vērā riskanto aktīvu vērtības samazinājumu uz iespējamo zaudējumu rēķina					
** - izņemot obligācijas ar dzēšanas termiņiem virs 2 gadiem, kuras var kļūt nelikvidas ievērojamas tirgus krīzes iestāšanās gadījumā					

- 4.3. 31.12.2014. Bankas rīcībā esošais kapitāls tika novērtēts 56,3 milj. EUR apmērā, risku segšanai nepieciešamais kapitāls (ieskaitot nepieciešamo kapitālu darbības turpināšanai "strausa" scenāriju iestāšanās gadījumā) – 73,7 milj. EUR apmērā, kapitāla deficīts FKTK „Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvo noteikumu” izpratnē – 17,4 milj. EUR apmērā.
- 4.4. Ņemot vērā to, ka negatīvu stresa scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai būtu iespējams īsā laikā un bez būtiskiem papildu izdevumiem realizēt šādus pasākumus kapitāla pietiekamības situācijas uzlabošanai:
- 4.4.1. samazināt/likvidēt savus ieguldījumus obligācijās, t.sk. uz obligāciju dzēšanas (Maturity) rēķina (izņemot ieguldījumus garāka termiņa obligācijās, kas var kļūt nelikvidas tirgus krīzes iestāšanās gadījumā), kā arī samazināt/likvidēt savu aizdevumu pret vērtspapīru nodrošinājumu (repo) portfeli;
- 4.4.2. ieguldīt līdzekļus apjomā līdz 170 milj. EUR 0%-riskā aktīvos – korespondentkontā Latvijas Bankā un valstu obligācijās ar 0%-risku; piesaistīt subordinēto kapitālu 5 milj. EUR apjomā, ar kuru būtu iespējams nodrošināt 1,2 milj. EUR kapitāla pārpalikumu/13,56% kapitāla pietiekamības rādītāju, Bankas IK novērtēja Bankas kapitālu 31.12.2014. kā pietiekamu un nolēma, ka nav nepieciešams veikt papildu pasākumus Bankas kapitāla pietiekamības situācijas uzlabošanai.